

Badania profilaktyczne i szkolenia BHP

Stanowisko Głównego Inspektora Pracy z dnia 1 kwietnia 2020 r. w zakresie:

- utraty mocy Stanowiska z dnia 23 marca 2020 roku – w zakresie obowiązku terminowego kierowania pracowników na profilaktyczne badania lekarskie,
- obowiązku terminowego przeprowadzania szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568) uprzejmie informuję, że utraciło moc stanowisko Głównego Inspektora Pracy z dnia 23 marca 2020 r. (UNP:GIP-20-20685, GIP-GNN.50.2.2020.5), w zakresie obowiązku terminowego kierowania pracowników na profilaktyczne badania lekarskie.

W miejsce poprzedniej propozycji należy stosować bezpośrednio następujące przepisy wspomnianej ustawy:

Zgodnie z **art. 12a**:

1. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od dnia ogłoszenia danego stanu, zawieszają się wykonywanie obowiązków wynikających z przepisów:

- 1) art. 229 § 2 zdanie pierwsze, § 4a w zakresie badań okresowych i § 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495);
- 2) art. 39j i art. 39k ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, (Dz. U. z 2019 r. poz. 2140 i 2493);
- 3) art. 22b ust. 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, w zakresie wykonywania okresowych badań lekarskich i badań psychologicznych, (Dz. U. z 2019 r. poz. 710, 730, 1214, 1979 i 2020).

2. Po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii albo po odwołaniu stanu epidemii, pracodawca i pracownik są obowiązani niezwłocznie podjąć wykonywanie zawieszonych obowiązków, o których mowa w ust. 1 i wykonać je w okresie nie dłuższym niż 60 dni od dnia odwołania danego stanu.

3. W przypadku braku dostępności do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego, badanie takie może przeprowadzić i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc po upływie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo od dnia odwołania stanu epidemii. Lekarz ten może przeprowadzić badanie i wydać orzeczenie lekarskie w trybie określonym w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2019 r. poz. 537, 577, 730 i 1590 oraz z 2020 r. poz. 278). Do orzeczenia lekarskiego stosuje się odpowiednio art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2019 r. poz. 408, 730, 1590 i 1905). Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza włącza się do akt osobowych pracownika.

Natomiast w myśl **art. 31m** ustawy wymienionej na wstępie:

1. Orzeczenia lekarskie wydane w ramach wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich, których ważność upłynęła po dniu 7 marca 2020 r., zachowują ważność, nie dłużej jednak niż do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.
2. Jeżeli odrębne przepisy w zakresie badań lekarskich, innych niż określone w ust. 1 lub badań psychologicznych, wymagają posiadania aktualnego orzeczenia lekarskiego albo psychologicznego, a ważność upłynęła po dniu 7 marca 2020 r., orzeczenie to zachowuje ważność,

nie dłużej niż do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

3. Jeżeli odrębne przepisy uzależniają wykonywanie określonych czynności lub uzyskanie określonych uprawnień w celu wykonania czynności zawodowych od posiadania odpowiedniego orzeczenia lekarskiego albo psychologicznego, orzeczenie takie powinno być wydane niezwłocznie, nie później niż do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Przepis art. 12a i art. 31 m wszedł w życie z dniem 31 marca 2020 r. – z mocą od dnia 8 marca 2020 r.

Mając na względzie utrzymanie w mocy pozostałych obowiązujących do tej pory przepisów z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym dotyczących szkolenia w dziedzinie bhp, proponuję w dalszym ciągu:

1. dopuszczenie możliwości przeprowadzania instruktażu ogólnego w formie samokształcenia kierowanego lub seminarium (o czasie trwania min. 3 h lekcyjne), w szczególności z użyciem środków komunikacji elektronicznej, wykorzystujących możliwość przesyłania obrazu i dźwięku (on-line). Pracownicy powinni otrzymać (np. pocztą elektroniczną) komplet niezbędnych materiałów umożliwiających im zaznajomienie się z: podstawowymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy zawartymi w Kodeksie pracy, w układach zbiorowych pracy lub w regulaminie pracy, przepisami oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi w danym zakładzie pracy, zasadami udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku;
2. dopuszczenie możliwości przeprowadzania szkoleń okresowych pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych w formie samokształcenia kierowanego lub seminarium (o czasie trwania min. 8 h lekcyjnych), w szczególności z użyciem środków komunikacji elektronicznej, wykorzystujących możliwość przesyłania obrazu i dźwięku (on-line). Pracownicy powinni otrzymać (np. pocztą elektroniczną) komplet niezbędnych materiałów do zaktualizowania i uzupełnienia swojej wiedzy i umiejętności z zakresu przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z wykonywaną pracą, zagrożeń związanych z wykonywaną pracą oraz metod ochrony przed tymi zagrożeniami, postępowania w razie wypadku i w sytuacjach zagrożeń.
3. przeprowadzanie egzaminu sprawdzającego przyswojenie przez uczestnika szkolenia okresowego wiedzy objętej programem szkolenia oraz umiejętności wykonywania lub organizowania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, kończącego szkolenie okresowe, niezwłocznie po odwołaniu stanu epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego;
4. utrzymanie obowiązku przeprowadzania instruktażu stanowiskowego zgodnie z § 11 *rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy* przed dopuszczeniem do wykonywania pracy na określonym stanowisku pracownika zatrudnianego na stanowisku robotniczym oraz innym, na którym występuje narażenie na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych lub niebezpiecznych; pracownika przenoszonego na takie stanowisko oraz ucznia odbywającego praktyczną naukę zawodu lub studenta odbywającego praktykę studencką.
Działania pracodawców w obszarze szkoleń w dziedzinie bhp, przeprowadzane zgodnie z powyższymi propozycjami, nie powinny obniżyć poziomu bezpieczeństwa pracy pracowników, a jednocześnie pozwolą zminimalizować ryzyko dalszego rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2.

Apeluję jednocześnie do osób odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy o zwrócenie szczególnej uwagi na te miejsca i stanowiska pracy, na których występuje szczególnie duże ryzyko wystąpienia wypadku przy pracy, by pracownicy wykonujący swoje zadania, pomimo epidemii, mogli bezpiecznie i w zdrowiu wrócić do swoich rodzin i domów.

Z poważaniem,

Główny Inspektor Pracy
Wiesław Łyszczek
/-podpisano elektronicznie/

